

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Sžk/31/2018
Identifikačné číslo spisu: 3017200107
Dátum vydania rozhodnutia: 12.12.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:3017200107.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Mgr. A. K., zriaďovateľa Súkromnej základnej umeleckej školy Dubnica nad Váhom, bytom Mierová 26, 821 05 Bratislava, právne zastúpeného: Advokátska kancelária Malata, Pružinský, Hegedúš & Partners s.r.o., so sídlom Prievozská 4/B, 821 09 Bratislava, IČO: 47 239 921, proti žalovanému: Mestu Dubnica nad Váhom, so sídlom Bratislavská 434/9, Dubnica nad Váhom, v konaní o žalobe proti inému zásahu orgánu verejnej správy, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne č. k. 15Sa/11/2017-98 z 10. júla 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 15Sa/11/2017-98 z 10. júla 2018 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „správny súd“) uznesením č. k. 15Sa/11/2017-98 z 10. júla 2018 podľa § 98 ods. 1 písm. d/ zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) odmietol žalobu žalobcu proti inému zásahu orgánu verejnej správy, ktorou sa tento domáhal prikázať žalovanému jednorazovo vyplatiť mu sumu zodpovedajúcu splatnej pomernej časti dotácie na rok 2017, určenej ako súčin mesačnej dotácie vo výške 5.592,40 eura a počtu kalendárnych mesiacov roku 2017 predchádzajúcich právoplatnosti uznesenia a zároveň prikázať žalovanému vyplácať pomernú časť dotácie na rok 2017 vo výške 5.592,40 eura mesačne, splatnú do 28. dňa v príslušnom mesiaci, za každý kalendárny mesiac roku 2017 počnúc od právoplatnosti uznesenia a náhradu trov konania. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 11. júla 2018.

2. Z odôvodnenia uznesenia správneho súdu vyplýva, že správny súd sa zaoberal včasnosťou podania žaloby proti inému zásahu orgánu verejnej správy, pričom dospel k záveru, že táto bola podaná oneskorene. Žalobca listom z 19. decembra 2016 požiadal žalovaného o vysvetlenie prečo ním uplatnený nárok na poskytnutie dotácie nebol zahrnutý do rozpočtu mesta, keď z internetovej stránky žalovaného

zistil, že dotácia pre Súkromnú základnú umeleckú školu nie je zahrnutá do rozpočtu, a teda sa nepočíta s jej vyplatením, a teda je zrejme, že už 19. decembra 2016 mal žalobca vedomosť o tom, že mu nebude dotácia vyplatená, lebo na rozdiel od iných subjektov (uvedených v prijatom VZN) nebol jeho nárok zahrnutý do rozpočtu mesta. Zo všetkých vyššie uvedených okolností ako aj samotného vyjadrenia žalobcu v podanej žalobe mu bolo nevyplatenie dotácie bezpochyby zrejme, preto žiadal od žalovaného len vysvetlenie, a to aj s uvedením príslušných „paragrafov“, o ktoré žalovaný svoj postup opieral. Z uvedeného podľa názoru správneho súdu vyplývalo, že už 19. decembra 2016 mal žalobca vedomosť o konaní, resp. stave, ktoré má predstavovať iný zásah orgánu verejnej správy, a ktoré zasahuje do jeho práv, pričom skutočnosť, že listom požiadal žalovaného o vysvetlenie tohto stavu nemá na začiatok plynutia dvojmesačnej subjektívnej lehoty na podanie žaloby žiaden vplyv. Žalobca mal podať žalobu proti inému zásahu orgánu verejnej správy najneskôr do 20. februára 2017 (pondelok), avšak z obálky založenej v súdnom spise bolo zistené, že žaloba s prílohami bola odovzdaná na poštovú prepravu až 28. marca 2017, teda viac ako mesiac po uplynutí subjektívnej dvojmesačnej lehoty. O trovách konania rozhodol správny súd podľa § 170 písm. a/ S.s.p. tak, že žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal.

3. Nad rámec dôvodov odmietnutia žaloby z dôvodu jej oneskoreného podania správny súd uviedol, že aj ak by bola žaloba podaná včas, tak by jej nemohol vyhovieť a zaviazat' žalovaného priamo na vyplatenie dotácie v sume, ktorú žiada žalobca. Poukázal na to, že S.s.p. v ust. § 252 rozoznáva dva typy žalôb, a to určovaciu a negatórnu. V prejednávanej veci sa žalobca nedomáhal určenia nezákonnosti už skončeného zásahu, ale išlo o negatórnu žalobu, ktorej povahe však nezodpovedá žalobný petit žalobcu. Správny súd uviedol, že zaviazanie žalovaného na zaplatenie určitej finančnej čiastky bezhotovostne na účet žalobcu nezodpovedá ani oprávneniu správneho súdu zaviazat' orgán verejnej správy na obnovenie stavu pred zásahom, teda ani reštitučnej povahe negatívnej žaloby.

4. Voči predmetnému uzneseniu podal žalobca (sťažovateľ) včas kasačnú sťažnosť, kde namietal, že správny súd porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti a jeho podanie bolo nezákonne odmietnuté.

5. V kasačnej sťažnosti namietal postup súdu, ktorý narušil právnu istotu žalobcu tým, že samotným konaním vo veci, ktoré predchádzalo rozhodnutiu o prerušení konania (uznesenie č. k. 15Sa/11/2017-51 z 10. júla 2017) musel skúmať dôvody na odmietnutie žaloby a následne prerušením konania ustálil, že neexistujú dôvody na odmietnutie žaloby, no napriek tomu, v rozpore so zásadou rýchlosti a hospodárnosti v zmysle § 5 S.s.p., žalobu odmietol. Žalobca ďalej namietal, že vzhľadom k tomu, že jeho nárok na vyplatenie dotácie vzniká priamo zo zákona, záver správneho súdu, že subjektívna lehota začala žalobcovi plynúť už 19. decembra 2016, kedy žalobca požiadal žalovaného o vysvetlenie, prečo ním uplatnený nárok na poskytnutie dotácie nebol zahrnutý do rozpočtu mesta, je nesprávny, nakoľko v tomto časovom okamihu nemohlo dôjsť postupom žalovaného k zásahu do jeho subjektívnych práv, tento okamih nemožno hodnotiť ako okamih, kedy sa mal žalobca prvýkrát dozvedieť o tom, že dotácia mu nebola poskytnutá. Iný zásah orgánu verejnej správy spočíva v reálnom nevyplatení (nielen hrozbe nevyplatenia), zadržavaní dotácie na mzdu a prevádzku Súkromnej základnej umeleckej školy Dubnica nad Váhom, na ktorú má žalobca zákonný nárok. Žalobca ďalej namietal, že podanou žalobou nehládal súdnu ochranu svojich subjektívnych práv pred tým, že žalovaný nezahrnul jeho nárok do rozpočtu mesta, ale práve naopak, domáhal sa ochrany pred zásahom žalovaného, ktorý spočíva v tom, že samotnú dotáciu žalovaný žalobcovi nevyplatil, i napriek splneniu všetkých zákonných podmienok. V tomto smere mal za to, že správny súd nesprávne ustálil a právne posúdil skutočnosť, v čom spočíva zásah žalovaného do subjektívnych práv žalobcu, ochrany ktorého sa v tomto konaní domáha. Zdôraznil, že nie je preto vôbec rozhodujúce, či žalovaný zahrnul žalobcu do rozpočtu mesta alebo nie, ale je rozhodujúca skutočnosť, či finančnú dotáciu žalovaný žalobcovi skutočne vyplatil. Žalobca mal zato, že tým, že žalovaný dotáciu nevyplatil v lehote splatnosti (ktorú si žalovaný (mesto) sám určil vo VZN č. 8/2015) a zadržáva prostriedky určené na prevádzku a mzdy Súkromnej základnej umeleckej školy Dubnica nad Váhom a priznanie nároku nie je predmetom

formálneho administratívneho rozhodnutia (správneho konania), až samotné nevyplatenie prostriedkov určených žalobcovi je možné jednoznačne posúdiť ako zásah do práv žalobcu. Skutočnosť, že žalobca podmienky splnil, žalovaný nerozporoval, dokonca ani správny súd ich nepovažoval na skutočnosť, ktorá by bola medzi stranami sporná. Žalovaný prostriedky určené pre žalobcu od štátu požiadal a získal, avšak nevyplatil určenému príjemcovi dotácie. Žalobca uviedol, že sa o predmetnom zásahu žalovaného dozvedel a mohol dozvedieť až okamihom, keď mu nebola dotácia vyplatená v termíne určenom všeobecným záväzným nariadením žalovaného (článok 5 ods. 1 VZN č. 8/2015), t. j. 28. januára 2017, a teda až márne uplynutie lehoty na vyplatenie finančnej dotácie, resp. lehoty na splnenie povinnosti obce na oznámenie o výške dotácie v zmysle ust. § 6 ods. 12 písm. f/ zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 596/2003 Z. z.“) je potrebné považovať za zásah orgánu verejnej moci (žalovaného), za cit.: „faktické zadržovanie prostriedkov určených žalobcovi“, proti ktorému žaloba žalobcu smeruje. Žalobca podal žalobu na poštovú prepravu 28. marca 2017, v 2 mesačnej subjektívnej lehote od 28. januára 2017, a teda včas. Záverom kasačnej sťažnosti žalobca uviedol, že tým, že správny súd včas podanú žalobu nezákonne odmietol, konal v rozpore so zásadou zákazu denegatio iustitiae.

6. Vo vzťahu k namietanej správnej žalobného petitu žalobca v kasačnej sťažnosti uviedol, že vzhľadom k tomu, že zásah žalovaného do práv žalobcu spočíva (a naďalej trvá) na tom skutkovom základe, že žalovaný nezákonne zadržáva finančnú dotáciu, ktorá mala by žalobcovi vyplatená, a ktorá už bola žalovanému poukázaná zo štátneho rozpočtu na tento účel, je žalobca presvedčený, že navrhnutý petit je vzhľadom na skutkový a právny stav jediný správny. Osobitne uviedol, že inou cestou sa nemôže domôcť svojich práv (civilný proces, trestné konanie a pod.), preto očakáva, že rozhodnutie súdu v tejto veci bude nie len „akademicky korektné“, ale aj reálne vymožiteľné a teda, že toto rozhodnutie bude spôsobilé poskytnúť žalobcovi ochranu jeho práv, ktoré žalovaný dlhodobo ignoruje aj napriek právnomu názoru kasačného súdu.

7. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že zo znenia ust. § 6 ods. 12 písm. c/ zákona č. 596/2003 Z. z. je zrejmé, že je povinnosťou obce v rámci zákonných pravidiel súvisiacich s normotvorbou obcí zákonom stanoveným spôsobom vydať takéto všeobecné záväzné nariadenie, pričom doposiaľ žiadny príslušný orgán neuviedol, že všeobecné záväzné nariadenie č. 8/2015 mesta Dubnica nad Váhom je v rozpore s Ústavou SR, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami. Žalovaný má za to, že nemohol a nemôže zaslať žalobcovi oznámenie o výške dotácie, pretože nie je splnená ďalšia podmienka pre jej vyplácanie a to zaradenie žalobcu do príslušného všeobecne záväzného nariadenia prijatého mestským zastupiteľstvom. Žalovaný namietal, že zákonodarcu nezabezpečil pridelenie finančných prostriedkov na vyplatenie dotácie. Záverom vyjadrenia uviedol, že pokiaľ podľa názoru kasačného súdu vyjadreného v rozhodnutí č. k. 8Sžk/25/2017-64 z 28. februára 2018 zriaďovateľ, ktorý požiadal obec o dotáciu má právny nárok na poskytnutie dotácie voči obci, na území ktorej je škola zriadená a nie je na úvážení obce či dotáciu zriaďovateľovi poskytne alebo nie, a teda obec nemôže klásť zriaďovateľovi podmienky poskytnutia dotácie, ktoré nie sú stanovené zákonom, nie je potom potrebné určovať dotácie vo všeobecne záväznom nariadení a prijímanie všeobecne záväzného nariadenia je nesystémové a v rozpore s platnou právnou úpravou Slovenskej republiky, pretože potiera systém samosprávy.

8. K vyjadreniu žalovaného ku kasačnej sťažnosti sa podaním doručeným kasačnému súdu 1. októbra 2018 vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že všeobecne záväzné nariadenie, ktoré má žalovaný v zmysle platnej právnej úpravy prijať je „len“ vykonávacím predpisom, ktorým sa majú upraviť len tie otázky, ktoré ustanovuje zákon. Do právomoci žalovaného nepatrí rozhodovať, komu bude finančná dotácia vyplatená, ale len určiť jej výšku, ktorú určuje žalovaný na podklade žiadosti žalobcu, ktorá obsahuje zákonom vyžadované údaje potrebné pre určenie výšky dotácie. Žalovaný si svojvoľne prisvojil právomoc rozhodovať o nároku, pričom nárok na finančnú dotáciu vznikol žalobcovi ex lege. K námietke žalovaného, že finančné prostriedky na vyplatenie dotácie mu neboli pridelené žalobca uviedol, že toto tvrdenie žalobcu sa nezakladá na pravde a v konaní ani nebolo preukázané. Záverom žalobca uviedol, že konanie žalovaného považuje za účelové s cieľom jeho likvidácie.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ S.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 S.s.p. a dospel k záveru,

že rozhodnutie je potrebné podľa § 462 ods. 1 S.s.p. v spojení s § 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p. zrušiť, nakoľko v konaní rozhodol krajský súd na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

10. Predmetom kasačného konania je posúdenie včasnosti podania žaloby proti inému zásahu orgánu verejnej správy. Žalobca sa žalobou z 27. marca 2017, doručenou správne súdu 30. marca 2017 a odovzdanou na poštovú prepravu 27. marca 2017, domáhal zakázať žalovanému pokračovať v inom zásahu orgánu verejnej správy spočívajúcom vo faktickom zadržívaní dotácie na rok 2017 podľa § 6 ods. 12 písm. b/ zákona č. 596/2003 Z. z. na mzdy a prevádzkovanie základnej umeleckej školy a zároveň prikázať žalovanému jednorazovo vyplatiť mu sumu zodpovedajúcu splatnej pomernej časti dotácie na rok 2017, určenej ako súčin mesačnej dotácie vo výške 5.592,40 eura a počtu kalendárnych mesiacov roku 2017 predchádzajúcich právoplatnosti uznesenia a zároveň prikázať žalovanému vyplácať pomernú časť dotácie na rok 2017 vo výške 5.592,40 eura mesačne, splatnú do 28. dňa v príslušnom mesiaci, za každý kalendárny mesiac roku 2017 počnúc od právoplatnosti uznesenia a náhradu trov konania.

11. Správny súd odvodil plynutie subjektívnej dvojmesačnej lehoty na podanie žaloby proti inému zásahu orgánu verejnej správy domnienkou žalobcu o tom, že nevyplatenie dotácie mu bolo zrejmé, keď z internetovej stránky žalovaného zistil, že dotácia pre Súkromnú základnú umeleckú školu nie je zahrnutá do rozpočtu, a teda sa nepočíta s jej vyplatením, podľa čoho bolo správne súdu zrejmé, že už 19. decembra 2016 mal žalobca vedomosť o tom, že mu nebude dotácia vyplatená, lebo na rozdiel od iných subjektov (uvedených v prijatom všeobecne záväznom nariadení) nebol jeho nárok zahrnutý do rozpočtu mesta.

12. Kasačný súd, ktorý v predmetnej veci skúmal nárok žalobcu na vyplatenie dotácie podľa § 6 ods. 12 písm. b/ zákona č. 596/2003 Z. z., už v rozhodnutí č. k. 8Sžk/25/2017-64 z 28. februára 2018 vyslovil názor, že cit.: „Podľa názoru kasačného súdu na základe citovaných zákonných ustanovení možno konštatovať, že financovanie súkromných základných umeleckých škôl zabezpečuje štát, a to z podielov na výnosoch daní z príjmov fyzických osôb, ktoré poukazuje obciam, na území ktorých sú tieto školy zriadené. Obce na účely rozdeľovania a poukazovania výnosu daní z príjmov na nasledujúci kalendárny rok zbierajú údaje o počte žiakov základných umeleckých škôl podľa stavu k 15. septembru začínajúceho školského roka, od ktorých sa potom odvíja výška príspevku štátu na financovanie tohto typu škôl. V závislosti od počtu žiakov obec na základe žiadosti zriaďovateľa súkromnej základnej umeleckej školy poskytuje zriaďovateľovi na nasledujúci kalendárny rok dotáciu na mzdy a prevádzku školy. Výšku finančných prostriedkov určených na mzdy a prevádzku na žiaka súkromnej základnej umeleckej školy a ďalšie podrobnosti financovania školy určuje obec všeobecne záväzným nariadením. Z uvedeného vyplýva, že zdroje financovania súkromnej základnej umeleckej školy, ktoré poskytuje obec jej zriaďovateľovi, pochádzajú zo štátom vybraných daní a sú určené práve na tento a žiaden iný účel. Zriaďovateľ, ktorý požiadal obec o dotáciu na mzdy a prevádzku súkromnej základnej umeleckej školy a odovzdal na začiatku predchádzajúceho školského roka informácie o počte žiakov, má právny nárok na poskytnutie dotácie voči obci, na území ktorej je škola zriadená. Nie je teda na uvážení obce, či dotáciu zriaďovateľovi poskytne alebo nie. Nemôže ani klásť zriaďovateľovi podmienky poskytnutia dotácie, ktoré nie sú stanovené zákonom. Obec má podľa zákona oprávnenie i povinnosť vykonávať finančnú kontrolu na úseku hospodárenia s finančnými prostriedkami pridelenými súkromnej základnej umeleckej škole a kontrolovať efektívnosť a účelnosť ich využitia, a to právnymi nástrojmi, ktoré jej vyplývajú zo zákona č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite.“

13. Vzhľadom na námietky žalobcu obsiahnuté v kasačnej sťažnosti, rozhodujúcim pre správne posúdenie rozhodného momentu pre plynutie subjektívnej lehoty na podanie žaloby proti inému zásahu orgánu verejnej správy, bolo posúdenie skutočnosti, ktorá predstavuje zásah orgánu verejnej správy. Žalobca za moment, kedy sa zásah orgánu verejnej správy prejavil, považuje márne uplynutie lehoty na vyplatenie dotácie za mesiac január 2017, zatiaľ čo správny súd považoval za moment, kedy sa zásah orgánu verejnej správy prejavil (a s názorom ktorým sa stotožnil aj žalovaný) moment vyhotovenia listu z 19. decembra 2016, ktorým žalobca požiadal žalovaného o vysvetlenie prečo ním uplatnený nárok na poskytnutie dotácie nebol zahrnutý do rozpočtu mesta, po tom, čo z internetovej stránky žalovaného zistil, že dotácia pre Súkromnú základnú umeleckú školu nie je zahrnutá do rozpočtu.

14. Rozhodujúcim pre počiatok plynutia subjektívnej lehoty pre podanie žaloby proti inému zásahu

orgánu verejnej správy je okamžik, kedy sa žalobca skutočne dozvedel o úkone alebo účelovej nečinnosti orgánu verejnej správy, v ktorých nezákonný zásah orgánu verejnej správy vidí. Skutočnosti, ktoré nasvedčujú postupu orgán verejnej správy v rozpore so zákonom, avšak k zásahu do práv žalobcu ešte reálne nedošlo, týmto okamžikom nie sú.

15. Nárok žalobcu na poskytnutie dotácie podľa § 6 ods. 12 písm. b/ zákona č. 596/2003 Z. z. vzniká na základe riadne podanej žiadosti zriaďovateľa (žalobcu). Úlohou žalovaného v zmysle ust. § 6 ods. 12 písm. c/ zákona č. 596/2003 Z. z. bolo všeobecne záväzným nariadením určiť podrobnosti financovania; lehotu na predloženie údajov, podľa ktorých bude oprávnené subjekty financovať; výšku finančných prostriedkov určených na mzdy a prevádzku; deň v mesiaci, do ktorého poskytne finančné prostriedky. Predpokladom na vyplatenie dotácie podľa § 6 ods. 12 písm. b/ zákona č. 596/2003 Z. z., ako správne uviedol žalobca, nie je menšie zahrnutie dotovaného subjektu do všeobecne záväzného nariadenia.

16. Vzhľadom k tomu, že žalobca má za to, že jeho nárok na vyplatenie dotácie po splnení zákonných požiadaviek vznikol, „menné nezahrnutie žalobcu do všeobecne záväzného nariadenia“ nespôsobil zánik nároku žalobcu na vyplatenie dotácie podľa podmienok všeobecne záväzného nariadenia č. 8/2015 z 24. septembra 2015. Termín splatnosti dotácie bol stanovený na 28. deň v tom-ktorom mesiaci (Čl. 5 ods. 1 VZN), a tento sa vzťahuje aj na žalobcu. Žalovaný nevyplatil žalobcovi dotáciu v lehote jej splatnosti (28. januára 2017), a túto počnúc 29. januárom 2017 zadržíava.

17. Vzhľadom k tomu, že k zásahu do práv žalobcu fakticky malo dôjsť dňom nasledujúcim po dni splatnosti dotácie, t. j. 29. januára 2017, pričom tvrdený zásah doposiaľ trvá, a vzhľadom k tomu, že žaloba bola odovzdaná na poštovú prepravu 27. marca 2017, subjektívna dvojmesačná lehota bola zachovaná. Žaloba bola podaná včas.

18. Vzhľadom na uvedené, kasačný súd dospel k záveru, že správny súd vec nesprávne právne posúdil, keď žalobu z dôvodu oneskoreného podania odmietol, preto kasačnou sťažnosťou napadnuté uznesenie krajského súdu postupom podľa § 462 ods. 1 v spojení s § 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

19. Nad rámec kasačného prieskumu kasačný súd k záveru správneho súdu o nesprávnej formulácii petitu uvádza, že v prípade, ak by aj správny súd dospel k záveru, že formulácia petitu, a teda nárok žalobcu na plnenie, nepodlieha právomoci správneho súdu, uvedené nie je dôvodom na odmietnutie žaloby. Rozsah právomoci správneho súdnictva je definovaný v ustanovení § 6 S.s.p., ktoré obdobne ako v civilnom sporovom i mimosporovom konaní, je súhrnom oprávnení a povinností súdu tzv. decíznej (rozhodovacej) povahy na základe princípov taxatívnej enumerácie vo vzťahu k jednotlivým druhom konaní. Správne súdy v správnom súdnictve preskúmajajú zákonnosť rozhodnutí, opatrení a postupov orgánov verejnej správy bez rozdielu, či boli vydané v oblasti verejnej správy alebo aj v oblasti súkromnoprávných vzťahov; a taktiež poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

20. Ak by správny súd posúdením správnej žaloby dospel k záveru, že prejedávaná vec nepatrí do správneho súdnictva, mal vysloviť svoju nepríslušnosť a vec postúpiť civilnému súdu, ako súdu vecne príslušnému na konanie o žalobe na plnenie.

21. Z rozhodovacej činnosti kompetenčného senátu Najvyššieho súdu SR (§ 8 S.s.p.), kedy tento rozhodoval v obdobných veciach (1KO/40/2017, 1KO/42/2017, 1KO/44/2017, 1KO/46/2017) vyplýva, že „...podmienkou na to, aby bola vec prejednaná v rámci správneho súdnictva je tá, aby išlo z hľadiska predmetu konania o také konanie, ktoré spĺňa zákonom vymedzené podmienky, čo však v danom prípade konštatovať nemožno. Rozhodovanie vo veciach peňažného plnenia ako typu konania nepochybne tieto podmienky nespĺňa. Ak sa žalobkyňa žalobným petitom domáha zaplatenia konkrétnej sumy a nie preskúmania zákonnosti rozhodnutia alebo postupu orgánu obce, súd z tohto žalobného petitu musí vychádzať. Správny súd o žalobnom návrhu na plnenie rozhodnúť nemôže.“. Obdobne možno poukázať aj na rozhodnutie kompetenčného senátu Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 1KO/2/2016 podľa ktorého, cit.: „V preskúmvanej veci žalobca svoju žalobu označil ako návrh na vydanie platobného rozkazu, opísal v nej rozhodujúce skutočnosti týkajúce sa základu a výšky

uplatneného nároku, označil dôkazy, ktoré navrhuje vykonať a je z nej zrejmé, že sa domáha zaplatenia úroku z omeškania z neoprávneného zadržiavania nadmerného odpočtu DPH, t.j. peňažného plnenia. Z označenia žaloby, jej obsahu a z petitu žalobného návrhu nevyplýva, že by sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia vydaného orgánom verejnej správy, prípadne, že by sa domáhal ochrany pred nečinnosťou správneho orgánu.“. Je však potrebné zdôrazniť, že v citovaných veciach boli žaloby formulované rozdielne, kedy tieto žalobca formuloval vyslovene na plnenie.

22. V prejednávanej veci sa žalobca žalobou domáha aby správny súd zakázal žalovanému niečo konať - t. j. prikázal žalovanému aby upustil od konania, ktoré spočíva vo faktickom zadržiavaní finančných prostriedkov (dotácie) a súčasne, aby správny súd prikázal žalovanému niečo konať - t. j. prikázal plniť v rozsahu zadržiavaných finančných prostriedkov, v petite špecifikovaným spôsobom (lehota, bezhotovostný styk).

23. V rámci prezentovaných rozhodnutí kompetenčného senátu Najvyššieho súdu SR sa tento primárne zameril na posudzovanie (vecnej) príslušnosti súdu z pohľadu uplatňovaného nároku, pričom napríklad vo veci sp. zn. IKO/2/2016 po tom, čo ustálil, že na prejednanie veci je vecne príslušný civilný súd, v pokračovaní úvahy, pre ďalšie konanie uviedol, že „...základom vzťahu, z ktorého žalobca vyvodzuje nárok na zaplatenie úroku z omeškania, je vzťah medzi správcom dane a daňovníkom, ktorý má povahu verejnoprávneho vzťahu vyplývajúceho z finančnej činnosti štátu a jeho orgánov (pozri R 24/2002). O daňových preplatkoch a úrokoch aj v prípade oneskoreného vrátenia nadmerného odpočtu DPH rozhoduje podľa § 79 ods. 3 zákona č. 563/2009 Z.z. Daňový poriadok správcu dane. Bude preto potrebné vec skúmať z hľadiska, či je na prejednanie a rozhodnutie o takomto návrhu daná právomoc súdu v zmysle § 3 C.s.p.“. Kasačný súd ma však za to, že právo na súdnu ochranu vyjadrené v Čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje každému subjektu, že mu bude súdom poskytnutá reálna ochrana jeho zákonom chránených práv a eventuálne súdne rozhodnutie bude nielen formálne, ale aj materiálne vykonateľné. Účelom správneho súdnictva je účinná ochrana subjektívnych práv fyzickej osoby alebo právnickej osoby, voči ktorej je verejná správa v jednotlivom prípade vykonávaná (III. ÚS 502/2015).

24. Žalobca sa ochrany svojich práv domáha opakovane a rôznymi spôsobmi (okrem predmetného konania aj konanie vedené na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 15Sa/8/2016 a sp. zn. 13S/23/2017), pričom doposiaľ mu nebola účinne poskytnutá súdna ochrana vyjadrená v Čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky.

25. Z pripojeného spisu Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 15Sa/8/2016 kasačný súd zistil, že prokurátor Okresnej prokuratúry Trenčín podal 17. októbra 2016 voči žalovanému Mestu Dubnica nad Váhom (žalovaný aj v tomto konaní) žalobu proti nečinnosti, ktorá spočívala v nezaradení Súkromnej umeleckej školy do Všeobecne záväzného nariadenia č. 8/2015 o určení výšky dotácie na prevádzku a mzdy, a to ani po podanom upozorení prokurátora č. k. Pd 103/16/3309-17 z 10. júna 2016. Krajský súd v Trenčíne uznesením č. k. 15Sa/8/2016-45 z 11. apríla 2017 uložil žalovanému, aby v lehote 2 mesiacov od právoplatnosti tohto uznesenia vykonal úkon - zaradil Súkromnú základnú umeleckú školu, so sídlom na ulici Školskej číslo 386 v Dubnici nad Váhom do Všeobecne záväzného nariadenia číslo 8/2015 o určení výšky dotácie na prevádzku a mzdy na žiaka základnej umeleckej školy, dieťa materskej školy a školských zariadení so sídlom na území mesta Dubnica nad Váhom. V odôvodnení uznesenia bolo okrem iného uvedené, cit.: „Vznikom danej súkromnej školy z elokovaného pracoviska vzniká povinnosť mesta financovať mzdy a prevádzku tejto školy podľa § 6 ods. 12 písm. b) zák. č. 596/2003 Z. z., ak o to zriaďovateľ požiada.“. Voči predmetnému uzneseniu podal sťažovateľ (žalovaný v tomto konaní) kasačnú sťažnosť, o ktorej rozhodol Najvyšší súd SR uznesením č. k. 1Sžk/11/2017 z 20. februára 2018 tak, že uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 15Sa/8/2016-45 z 11. apríla 2017 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, keď mal za to, že sťažnostný bod sťažovateľa týkajúci sa zásahu do právomoci orgánu verejnej správy je dôvodný, hoc cieľom podanej žaloby prokurátora je odstránenie stavu, keď nie je Súkromná základná umelecká škola uvedená vo všeobecne záväznom nariadení ako prijímateľ dotácie od mesta, avšak tento nežiadúci stav nie je možné dodatočne odstrániť výrokom správneho súdu v napadnutom uznesení. Po vrátení veci Krajský súd v Trenčíne vec opätovne posúdil súc viazaný právnym názorom kasačného súdu, podľa ktorého do normatívnej právomoci mesta, resp.

mestského zastupiteľstva možno zasahovať len zákonom povoleným spôsobom, a uznesením č. k. 15Sa/8/2016-330 z 2. júla 2018 žalobu zamietol. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 3. júla 2017.

26. Z pripojeného spisu Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 13S/23/2017 kasačný súd zistil, že žalobca podal voči žalovanému Mestu Dubnica nad Váhom (žalovaný aj v tomto konaní) všeobecnú správnu žalobu o preskúmanie rozhodnutia žalovaného vo forme oznámenia označeného ako „Odpoveď - zdôvodnenie.“ č. 695/2017 z 24. januára 2017, s obsahom, cit.: „Na základe Vašej žiadosti zo dňa 19.12.2016, ktorá nám bola doručená dňa 29.12.2016 Vám uvádzam nasledovné stanovisko. 1. Tvorba rozpočtu vychádza z platného VZN Mesta Dubnica nad Váhom č. 8/2015 a v tomto nie je zahrnuté Vaše zariadenie ako príjemca dotácie. 2. Na Krajskom súde Trenčín je podaná žaloba Okresnej prokuratúry Trenčín. Vzhľadom k tomu, že doteraz nebolo rozhodnuté o oprávnenosti alebo neoprávnenosti Vašich nárokov, nebola SZUŠ zahrnutá do schváleného programového rozpočtu Mesta Dubnica nad Váhom.“. Krajský súd v Trenčíne uznesením č. k. 13S/23/2017-97 zo 17. júla 2017 žalobu odmietol, čo odôvodnil tým, že „...podľa právneho názoru správneho súdu svojím obsahom, štruktúrou, použitými výrazmi a formuláciami, má jednoznačnú povahu a charakter úradnej korešpondencie, vysvetľujúcej určité právne vzťahy konštituované v minulosti, avšak nemajúci sám o sebe povahu opatrenia podľa § 3 ods. 1 písm. c) SSP, keďže sa priamo nedotýka práv, právom chránených záujmov či povinností žalobcu a z jeho obsahu nevyplýva, že by disponoval potenciálom zasiahnuť do sféry práv a právom chránených záujmov žalobcu.“. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 19. júla 2017 a vec sa toho času nachádza na Najvyššom súde SR pod sp. zn. 4Sžk/40/2018 v konaní o kasačnej sťažnosti žalobcu.

27. Kasačný súd má za to, že k predmetnej veci, vzhľadom na mimoriadny význam konania, ktoré má potenciál ovplyvniť budúce fungovanie výchovno-vzdelávacieho zariadenia určeného pre deti a mládež v najzraniteľnejšom veku, je potrebné pristupovať mimoriadne obozretne a s maximálnou starostlivosťou. Kasačný súd zastáva názor, že formálnym posudzovaním žalobného petitu, ako petitu na plnenie, sa sťažovateľovi odníma právo na súdnu ochranu, ktorej sa, ako to vyplýva z vyššie citovaného priebehu konaní, domáha všetkými možnými a jemu dostupnými spôsobmi. Spôsob, akým sťažovateľ formuluje žalobný petit, keď sa domáha súčasne uloženia povinnosti zdržať sa konania a uloženia povinnosti konať, umožňuje správne mu súdu využiť široké spektrum oprávnení, ktoré mu zákon v prípade žalôb podľa § 262 ods. 1 S.s.p. poskytuje.

28. Primárnym konaním žalovaného, ktoré žalobca považuje za nezákonný zásah, je zadržiavanie dotácie, na ktorú má zákonný nárok. Vzhľadom na formuláciu ust. § 262 ods. 1 S.s.p. v časti „Ak správny súd po preskúmaní zistí dôvodnosť žaloby podľa § 252 ods. 1, uznesením zakáže žalovanému pokračovať v napadnutom inom zásahu...“, kasačný súd nevidí problém vo formulácii žalobného petitu v časti, kde sa sťažovateľ domáha, aby správny súd „...zakázal žalovanému Mestu Dubnica nad Váhom, so sídlom Bratislavská č. 434/9, 018 41 Dubnica nad Váhom pokračovať v inom zásahu spočívajúcom vo faktickom zadržiavaní dotácie na rok 2017 podľa § 6 ods. 12 písm. b/ zákona č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na mzdy a prevádzkovanie činnosti Základnej umeleckej školy Dubnica nad Váhom, so sídlom Školská č. 386, IČO: 42 377 951 v prospech zriaďovateľa Mgr. A. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XX, XXX XX C. vo výške 67 108,80 EUR za rok 2017...“. Vo vzťahu k druhej časti navrhovaného žalobného petitu, kde sa sťažovateľ domáha, aby správny súd „...prikázal žalovanému jednorazovo vyplatiť sumu zodpovedajúcu splatnej pomernej časti dotácie na rok 2017 určenej ako súčím mesačnej dotácie vo výške 5 592,40 EUR a počtu kalendárnych mesiacov roku 2017 predchádzajúcich právoplatnosti tohto uznesenia a zároveň prikazuje žalovanému vyplácať pomernú časť dotácie na rok 2017 vo výške 5 592,40 EUR mesačne, splatnú do 28. dňa v príslušnom mesiaci, za každý kalendárny mesiac roku 2017 počnúc od právoplatnosti tohto uznesenia, a to všetko prevodom na bankový účet žalobcu ako príjemcu dotácie IBAN: K. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX najneskôr do 10 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia.“ kasačný súd konštatuje, že vzhľadom na formuláciu ust. § 262 ods. 1 S.s.p. v časti „...ak je to možné, uloží mu povinnosť obnoviť stav pred zásahom.“, je prípustné, aby sa žalobca domáhala obnovy stavu pred zásahom spočívajúcom v zadržiavaní dotácie tak, že správny súd prikáže dotáciu vyplatiť. Kasačný súd poukazuje na zásadu iudex ne eat petita partium, podľa ktorej v návrhovom konaní súd síce nie je oprávnený modifikovať žalobný petit, avšak v uvedenom kontexte,

vzhľadom na kogentné ust. § 262 ods. 2 veta pred bodkočiarkou S.s.p., podľa ktorého „...vo výroku uznesenia podľa odseku 1 správny súd uvedie označenie žalovaného, označenie alebo opis iného zásahu s jeho prípadným číslom, uložený zákaz s povinnosťou obnoviť stav pred zásahom, ak táto povinnosť bola uložená, a primeranú lehotu na splnenie zákazu, prípadne na obnovenie stavu pred zásahom...“, súčasne pripúšťa, že vzhľadom na požiadavku formulácie výroku uznesenie podľa ust. § 262 ods. 2 S.s.p., je správny súd nútený (a oprávnený) sám formulovať a interpretovať požiadavku žalujúcej strany, ktorá však nemôže byť sporná, tak, aby jeho rozhodnutie obsahovalo zákaz a eventuálne príkaz podľa ust. § 262 ods. 1 S.s.p. v rozsahu a medziach ust. § 262 ods. 2 S.s.p.. V prejednávanej veci navrhovaný žalobný petit obsahuje všetky potrebné informácie na to, aby správny súd (v prípade, ak žalobu vyhodnotí ako dôvodnú) mohol sformulovať petit v súlade s ust. § 262 ods. 2 S.s.p. tak, aby bol naplnený účel konania o žalobe proti inému zásahu orgánu verejnej správy podľa § 252 ods. 1 S.s.p., a v prípadnej presahujúcej časti, je oprávnený žalobu zamietnuť.

29. Vzhľadom k tomu, že kasačný súd dospel k záveru, že žalobný petit navrhnutý žalobcom, v časti, v ktorej sa domáha zakázať žalovanému pokračovať v napadnutom inom zásahu (zadržiavať dotáciu) a v časti, v ktorej sa domáha uložiť (prikázať) žalovanému povinnosť obnoviť stav pred zásahom (vyplatiť dotáciu), korešponduje s konaním o žalobe proti inému zásahu orgánu verejnej správy podľa § 252 ods. 1 S.s.p., a je nielen formálne, ale aj materiálne vykonateľný, nestotožňuje sa so záverom správneho súdu, podľa ktorého „...aj ak by bola žaloba podaná včas, tak by jej nemohol vyhovieť a zaviazat' žalovaného priamo na vyplatenie dotácie v sume, ktorú žiada žalobca...“.

30. V tomto kontexte však kasačný súd poznamenáva, že správny súd je oprávnený (v prípade ak zistí dôvodnosť žaloby) rozhodnúť len o zásahu ako takom (viď. bod 29), teda posúdiť či nárok na vyplatenie dotácie žalobcovi vznikol a či žalobca splnil podmienky na jej vyplatenie, o konkrétnej výške dotácie, vzhľadom na originálnu normatívnu právomoc mestského zastupiteľstva, však správny súd v tomto konaní oprávnený rozhodovať nie je. V prípade, ak by po vyčerpaní zákonných prostriedkov správneho súdu, ktorý by v súlade s ust. § 262 ods. 1, ods. 2 S.s.p. márne uložil žalovanému povinnosť obnoviť stav pred zásahom (tzn. vyplatiť dotáciu), žalobca naďalej trval na úhrade konkrétnej sumy, v konkrétnej lehote a konkrétnym spôsobom, v zmysle citovaných rozhodnutí kompetenčného senátu Najvyššieho súdu SR (viď. bod 21), by v tejto časti musel správny súd vysloviť svoju nepríslušnosť a vec postúpiť civilnému súdu.

31. V ďalšom konaní, ako už bolo načrtnuté, bude správny súd skúmať podmienky pre vznik nároku žalobcu na dotáciu, a teda, či došlo k zaevidovaniu elokovaného pracoviska v sieti škôl a školských zariadení Slovenskej republiky (§ 39c ods. 3 k § 1 zákona č. 596/2003 Z. z.), za týmto účelom si podľa potreby zabezpečí podkladový spisový materiál Ministerstva školstva č. 2015-14137/42631:2-100B; a či žalobca splnil podmienky ust. § 6 ods. 12 písm. b/ zákona č. 596/2003 Z. z. na poskytnutie dotácie (existencia a úplnosť žiadosti), za týmto účelom si podľa potreby zabezpečí podkladový spisový materiál žalovaného, kde je evidovaná žiadosť žalobcu o poskytnutie dotácie vrátane príloh. Súčasne, vzhľadom na charakter uplatňovaného nároku a jeho periodicitu, bude potrebné vyzvať žalobcu, aby uviedol aktuálnu sumu zadrživanej dotácie, prípadne čiastkové plnenia zo strany žalovaného, a po dôkladnom vyhodnotení všetkých známych skutočností ustáli, či v prípade žalobcu boli splnené všetky podmienky pre vznik nároku na poskytnutie dotácie s tým, že v prípade ak výsledkom posúdenia bude omeškanie sa žalovaného s plnením v prospech žalobcu, bude skúmať možnosti poskytnutia satisfakcie žalobcovi z pohľadu správneho súdnictva.

32. Záverom kasačný súd, vzhľadom na citlivý charakter prejednávanej veci (viď. bod 27) a vzhľadom k tomu, že z dôvodu potreby rozhodovania o kasačných sťažnostiach voči procesným rozhodnutiam správneho súdu (č. l. 51 a č. l. 98), ktoré boli kasačným súdom zrušené, dochádza vo veci k nedôvodným prieťahom, apeluje na správny súd aby vo veci konal a rozhodoval prednostne tak, aby bol naplnený účel konania o žalobe proti inému zásahu orgánu verejnej správy.

33. O trovách konania (pred správnym aj kasačným súdom) rozhodne správny súd (§ 467 ods. 3 S.s.p.) v rozhodnutí, ktorým sa konanie skončí.

34. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v pomere hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 k § 147 ods. 2 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.